

Primární velkobuněčný neuroendokrinní karcinom močového měchýře

Jirka Mačák¹, Pavel Dundr², Jana Dvořáčková^{1,3}, Petr Buzrla¹, David Němec⁴

¹Ústav patologie, Lékařská fakulta Ostravské univerzity a Fakultní nemocnice Ostrava, Česká republika

²Ústav patologie, 1. lékařská fakulta Karlovy univerzity v Praze a Všeobecná fakultní nemocnice v Praze, Česká republika

³CGB laboratoř a.s. Ostrava, Česká republika

⁴Urologické oddělení, Fakultní nemocnice Ostrava, Česká republika

SOUHRN

Neuroendokrinní karcinom z velkých buněk se v močovém měchýři vyskytuje vzácně. V posledních pěti letech jsme měli možnost pozorovat dva takové nádory u 88letého a 66letého muže. V obou případech byla provedena transuretrální resekce nádoru močového měchýře. V prvním případě byl zjištěn uroteliální karcinom a hlouběji ve stěně měchýře byly zjištěny struktury neuroendokrinního karcinomu z velkých buněk. Ve druhém případě byl močový měchýř infiltrovaný pouze neuroendokrinním karcinomem. Oba nádory expri-movaly NSE, CD56 a synaptofyzin. Další markery např. proti kalcitoninu, chromograninu, PP, VIP, serotoninu, gastrinu, glukagonu a somatostatinu s nádorem nereagovaly.

V prvním případě nebyla zjištěna diseminace nádoru, ve druhém případě byla klinickými metodami zjištěna diseminace do jater, levé nadledviny, sleziny a parakaválních lymfatických uzlin. V prvním případě byla vzhledem k věku léčba pouze symptomatická, ve druhém případě pacient prodělal chemoterapii a jeho stav je stacionární. Paraneoplastické projevy nádorů nebyly klinicky zjištěny. Histogenetický původ neuroendokrinních nádorů není zcela jasný. V některých případech se vznik nádorů dává do vztahu s Brunnovými čepy, cystitis cystica a kmenovými buňkami uroteliálních karcinomů.

Klíčová slova: neuroendokrinní karcinom z velkých buněk – močový měchýř – imunohistologie

Primary large cell neuroendocrine carcinoma of the urinary bladder

SUMMARY

Large cell neuroendocrine carcinoma of the urinary bladder is rare. In the last five years, we have had the opportunity to see this type of cancer in an 88-year-old and in a 66-year-old males. In both cases, transurethral resection of carcinoma of the bladder was carried out. In the first case, urothelial carcinoma was detected and deeper in the bladder wall, large cell neuroendocrine carcinoma structures were found. In the second case, the bladder was only infiltrated with large cell neuroendocrine carcinoma. Both tumors expressed NSE, CD56 and synaptophysin. Other markers, such as those against calcitonin, chromogranin, PP, VIP, serotonin, gastrin, glucagon and somatostatin did not react with the tumor.

In the first case, no tumor dissemination was found; in the second case, clinical methods confirmed dissemination into the liver, left adrenal gland, spleen and paracaval lymph nodes. Given his age, the first patient only received symptomatic therapy. The other patient underwent chemotherapy and his condition is stable. Paraneoplastic manifestations of the tumors were not clinically found.

Histogenetic origin of neuroendocrine tumors is not fully clarified. In some cases, tumor development is thought to be associated with Brunns' nests, cystitis cystica and urothelial carcinoma stem cells.

Keywords: primary large cell neuroendocrine carcinoma – urinary bladder – immunohistochemistry

Cesk Patol 2013; 49(2): 80–83

Neuroendokrinní nádory a karcinomy se mohou objevovat prakticky kdekoli, kde epitel vystylá vývodné cesty nebo duté orgány. V močovém měchýři se vzácně objevují všechny typy nádorů z neuroendokrinních buněk. Podle novější klasifikace jde o neuroendokrinní tumory G1 a G2 (karcinoidy a atypické karcinoidy) a neuroendokrinní karcinomy G3 (malobuněčné a velkobuněčné; dále jen NEC G3). Přitom četnost malobuněčných karcinomů je výraz-

ně vyšší než ostatních nádorů z neuroendokrinních buněk. Řada těchto nádorů se objevuje ve spojitosti s uroteliálními karcinomy (1,2,3).

POPIS PŘÍPADŮ

V posledních pěti letech jsme v bioptickém archivu Ústavu patologie Lékařské fakulty Ostravské univerzity a Ústavu patologie 1. lékařské fakulty Karlovy univerzity zjistili dva případy velkobuněčného NEC G3.

Případ 1. 88letý muž přišel pro retenci moči a potíže při močení. Klinickým vyšetřením byl zjištěn tumor močového měchýře v oblasti ústí pravého ureteru a v oblasti boční stěny měchýře. Byla provedena transuretrální resekce infiltrujícího nádoru. Byla odstraně-

✉ Adresa pro korespondenci:

Prof. MUDr. Jirka Mačák, CSc.

Ústav patologie, Fakultní nemocnice Ostrava

17. listopadu 1790, 708 52 Ostrava

e-mail: macak.jirka@seznam.cz

tel.: 737054581